

แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส
ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
Guideline of Budget Administration According to Good Governance for
Opportunity Expansion Schools in Khlongluang District,
Pathumthani Province

แสงเทียน จิตรโชติ Seavgtean Jitshot^๑
ประยูร แสงใส Prayoon Saengsai^๒
บุญเชิด ขำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisat^๓
สมหมาย จันทร์เรือง Sommai Chanruang^๔

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และ ๓) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณที่บูรณาการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง ๑๐ ด้าน ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผล งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน ๑๗๖ คน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๓ คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๗ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง ๑๐ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผล ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักประสิทธิภาพ

^๑สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย E-mail : mynsmesang1985@gmail.com

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๔มหาวิทยาลัยสยาม

๒. ปัญหา อุปสรรค การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มากที่สุดในประเด็น การบริหารงบประมาณไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของทางโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ รองลงมาในประเด็น การปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา ประเด็น มอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความถนัด ประเด็น ภาระงานกับขอบเขตเวลาไม่สมดุล ประเด็น การสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรในองค์กร ประเด็น ผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน นโยบายบางด้านในการบริหารงบประมาณไม่ชัดเจน และ ประเด็น ปัญหาด้านความเมตตาและขวัญกำลังใจ

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุดในประเด็น ผู้บริหารทุกท่านได้ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารงบประมาณ โรงเรียนทุกโรงเรียนจะมีการพัฒนาที่เจริญยิ่งขึ้นไป รองลงมาในประเด็น ต้องสำรวจความถนัดและความสนใจของบุคลากร แล้วจึงมอบหมายงาน ประเด็น บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องทำงานและรับทราบการดำเนินการการเบิกจ่ายงบประมาณในโครงการต่างๆ ประเด็น ควรเพิ่มการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้มาก/การให้ความรู้เรื่องหลักธรรมาภิบาล ประเด็นควรนำข้อเสนอแนะของครู มาร่วมพิจารณาหาผลดี ผลเสียในการดำเนินงาน และประเด็น ควรสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรด้วยตนเองมากกว่าฟังจากคำบอกเล่า

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, การบริหารงบประมาณ, โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the state of problems and obstacles in budget administration of Opportunity Expansion Schools in Khlongluang district of Pathumthani province, 2) to study Problems and obstacles in budget administration based on good governance of Opportunity Expansion Schools in Khlongluang district of Pathumthani province, and 3) to propose a guideline of budget administration based on good governance for Opportunity Expansion Schools in Khlongluang district of Pathumthani province. The quantitative data were collected from 176 samples by questionnaires and analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. The qualitative data were collected by in-depth interviews with 3 key-informants and analyzed by content analysis.

The results of the study found that:

1. The administration of Opportunity Expansion Schools in Khlongluang district of Pathumthani province was at a high level overall. In aspect, the highest level was on Participation, followed by Consensus Oriented, transparency, Rule of

Law, Decentralization, Responsiveness, Accountability, Equity, Effectiveness, and Efficiency respectively.

2. Problems and obstacles in budget administration based on good governance of Opportunity Expansion Schools in Khlongluang district of Pathumthani province were found that; 1) budget administration not cope with the annual budget plan, 2) work operation out of the time frame, 3) work assigned to the wrong person, 4) workload not matched with the time frame, 5) personnel acknowledgement and understanding, 6) different administrators with different administration styles, 7) unclear policy on budget, and finally 8) compassion and morale.

3. Suggestions; the most suggestion was on the application of good governance in budget administration and development of school, and following suggestions were on a survey of skills and interests of personnel, acknowledgement of personnel in school about budget policy and budget spending, administration based on good governance, understanding of good governance, participation of teachers in operation, and work performance monitor rather than hearsays.

Keywords : The budget administration, good governance, Opportunity Expansion Schools

บทนำ

สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาและเป็นตัวผลักดันให้การศึกษาประสบความสำเร็จดังเป้าหมายที่ได้วางไว้ก็คือ การบริหารงานด้านงบประมาณ สำหรับแผนการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและพัสดุให้เป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณให้มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรม มีประสิทธิผล เพราะการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจะเน้นความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจขององค์กร จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์แผนงาน งาน/โครงการอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จของงาน เป็นระบบที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากร การเงินและพัสดุ ที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จของงาน หรือพันธกิจต่างๆขององค์กร หรือของรัฐ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและทำให้ประเทศชาติมั่นคงและพึ่งตนเองได้ (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, ๒๕๔๔).

สถานศึกษาถือเป็นหน่วยทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต กล้าคิดกล้าทำและกล้าแสดงออก ทั้งนี้การที่สถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและที่สำคัญคือ การสร้างศรัทธาตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน ดังแนวคิดของจุงและแมกกินสัน (Chung and Magginson) ที่เสนอว่า คุณลักษณะของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Kae H.Chung and Leon C., 1981: 120)

ในขณะเดียวกัน การบริหารงบประมาณถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานฝ่ายรัฐหรือเอกชน ทุกหน่วยงานมีความปรารถนาและมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งในหน่วยงานจะต้องจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดรวมทั้งคาดการณ์ล่วงหน้าถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเพิ่มหรือลดในอนาคตด้วย เพื่อสามารถวางแผนแก้ปัญหาได้ทันการณ์และไม่เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก งบประมาณเป็นสิ่งที่ชี้นำแนวความคิดในการบริหารงาน ตลอดจนวิธีการดำเนินงานงบประมาณจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการดำเนินงานและโครงสร้างของหน่วยงาน งบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสม มีเหตุผลจะเป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓: ๗) ดังนั้น ในการบริหารงบประมาณในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้ มีความรอบคอบ ความละเอียด สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างลงตัว และที่สำคัญคือการบริหารมีความโปร่งใส ยุติธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร เป็น

สิ่งที่ควรศึกษาเพื่อนำไปใช้พัฒนาและเรียนรู้การบริหาร เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่พัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกิดขึ้นครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติโดยเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในขณะนั้น ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ไม่สามารถเดินทางไปศึกษาต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลได้มีพื้นฐานการศึกษาที่สูงขึ้น ในการดำเนินการดังกล่าวใช้อาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา จากการดำเนินของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๓ จนถึงปีการศึกษา ๒๕๔๔ มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั่วประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๖,๖๖๓ โรงเรียน และในปีการศึกษา ๒๕๕๔ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาทั่วประเทศ มีจำนวนถึง ๗,๐๘๓ โรงเรียน ในเขตอำเภอคลองหลวง มีโรงเรียนขยายโอกาสจำนวน ๙ โรงเรียน โดยโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง ผู้ปกครองมีฐานะยากจนถึงฐานะปานกลาง และโรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขยายโอกาส ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาให้มีธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาขยายโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
๒. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
๓. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณที่บูรณาการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง จ.ปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีรายละเอียดการวิจัยดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - ๑) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต ๑ จำนวน ๓๓๓ คน จำแนกเป็นเพศชายจำนวน ๖๒ คน เพศหญิงจำนวน ๒๗๑ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๓๓๓ คนโดยจำแนกเป็นผู้บริหารทั้งหมด ๙ คน ส่วนครูผู้สอนได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเทียบตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๘๑ คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการเทียบตามสัดส่วน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นจากการศึกษา เอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา แบ่งเป็น ๑๐ ด้านคือ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการระับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ ๒ แบบสำรวจการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลใน ๑๐ ด้าน ซึ่งคำถามจะเป็นสถานการณ์ทั่วไป และสถานการณ์ในโรงเรียนให้ผู้บริหารและครูเลือกตอบตามที่ประพฤติปฏิบัติตามลักษณะในข้อคำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น ๑๐ ด้าน จำนวน ๕๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและครูโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ผู้วิจัยเป็นผู้แจกและติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓) ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยนำไปดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

๒) ข้อมูลการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓) แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข นำมาประมวลและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะตามจำนวนความถี่

สรุปผลการวิจัย

๑. สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง ๑๐ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้าน และระดับมากจำนวน ๘ ด้าน โดยเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

๑) สภาพการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านด้านหลักประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณล่วงหน้าและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการถ่ายทอดยุทธศาสตร์, พันธกิจ, นโยบายและเป้าหมายขององค์กรให้บุคลากรทราบ

๒) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ข้อ และอยู่ในระดับมาก ๕ ข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายงานอย่างชัดเจนส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็นโรงเรียนของท่านมีกาเบิกจ่ายงบประมาณได้รวดเร็วตรงตามโครงการ/กิจกรรม และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

๓) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการตอบสนองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการตอบสนองอยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการตอบสนองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงหลักการ/ระเบียบ/ขั้นตอนในการขอใช้งบประมาณให้กับบุคลากรทุกคนส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการตอบสนองมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น บุคลากรในโรงเรียนมีการขอเบิกจ่ายงบประมาณได้ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการ

๔) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักภาระรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักภาระรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักภาระรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักภาระรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องระเบียบวิธีการใช้งบประมาณในสถานศึกษา

๕) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ และมีคณะกรรมการเพื่อเป็นองค์ประกอบในการพิจารณา ส่วนการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในสถานศึกษา

๖) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนโดยยึดหลักเป้าหมายของหน่วยงานเป็นหลัก ส่วนการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบของคุณภาพประสิทธิภาพ

๗) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น จัดโครงสร้างการบริหารงาน วัตถุประสงค์ ระบุภารกิจของบุคลากรให้รู้ และ และเข้าใจหน้าที่ชัดเจน ส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีโครงสร้างการบริหารงานงบประมาณของหน่วยงานที่เชื่อมต่อกันในการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา

๘) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการนิติธรรม อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น มีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม ส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของบุคลากรและถือปฏิบัติโดยเสมอภาค

๙) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน โดยเท่าเทียมกัน

๑๐) สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ และการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น หน่วยงานของท่านมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ฉันทามติ(ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ) โดยให้ถือปฏิบัติทุกคนเท่าเทียมกัน ส่วนการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น โรงเรียนที่ท่านทำงานนั้น ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในฝ่ายงานทุกระดับมีกระบวนการสรรหาหรือเลือกสรร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๒. ปัญหาอุปสรรคการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัญหา อุปสรรค การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุดในประเด็น การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของทางโรงเรียนที่ทำไว้ในแต่ละปีงบประมาณ รองลงมาในประเด็นการปฏิบัติงานที่ไม่ทันกำหนดเวลา มอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความถนัด ประเด็นภาระงานกับขอบเขตเวลาไม่สมดุล การสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรในองค์กร ผู้บริหารแต่ละท่านมีหลักการบริหารที่แตกต่างกัน และนโยบายบางด้านในการบริหารงบประมาณไม่ชัดเจน และปัญหาด้านความเมตตา และขวัญกำลังใจ

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุดในประเด็น ผู้บริหารทุกท่านได้ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารงบประมาณ โรงเรียนทุกโรงเรียนจะมีการพัฒนาที่เจริญยิ่งขึ้นไป รองลงมาในประเด็น ต้องสำรวจความถนัดและความสนใจของบุคลากร แล้วจึงมอบหมายงาน ประเด็น บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องทำงานและรับทราบการดำเนินการการเบิกจ่ายงบประมาณในโครงการต่างๆ ประเด็น ควรเพิ่มการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้มาก/การให้ความรู้เรื่องหลักธรรมาภิบาล ประเด็นควรนำข้อเสนอแนะของครู มาร่วมพิจารณาหาผลดี ผลเสียในการดำเนินงาน และประเด็น ควรสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรด้วยตนเองมากกว่าฟังจากคำบอกเล่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

สภาพการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง ๑๐ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน ๒ ด้าน และคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักประสิทธิผล และด้านหลักประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้มีการบริหารงบประมาณ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.

๒๕๕๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งต่อมาได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลให้การบริหารการศึกษามีอิสระมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารโรงเรียนได้มีส่วนผลักดันนโยบาย จึงทำให้การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณา เหลืองทวีผล (๒๕๕๑: ๙๐) ที่พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๓ โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดลงมา ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด มาวงศ์ (๒๕๕๔:๓๒) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส

แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นถึงการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตัดสินใจตามฉันทามติของที่ประชุมเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู นักเรียน ร่วมกันวางแผนพัฒนาโรงเรียน ร่วมมือกับวัดและชุมชนในการจัดการศึกษา การใช้งบประมาณ ผู้บริหารทำงานพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ ให้ร่วมกันวางแผนการบริหารงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ คำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียนเป็นสำคัญ มอบภาระงานตามความรู้ความสามารถและความพึงพอใจส่งผลให้การบริหารงบประมาณของผู้บริหารสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสมีประสิทธิภาพเพราะอาศัยหลักธรรมาภิบาลทั้ง ๑๐ ด้าน มาช่วยส่งเสริมให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๑. หลักประสิทธิผล ผลการปฏิบัติราชการจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ สถานศึกษาจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๒. หลักประสิทธิภาพ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมสามารถใช้

ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

๓. หลักการตอบสนอง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลา ที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ควรมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ยึดถือประโยชน์ของผู้ใช้ บริการเป็นหลัก ไม่สิ้นเปลืองระยะทางและเวลา จนทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใช้บริการตอบสนองตาม ความคาดหวังความต้องการของผู้รับบริการ

๔. หลักความรับผิดชอบ มีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงานงบประมาณอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการแสดงถึงความสำนึกในการ รับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

๕. หลักความโปร่งใส มีกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ ควรมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในสถานศึกษาและจาก หน่วยงานภายนอก การบริหารงานตามแผนที่กำหนดเป็นระบบและตรวจสอบได้ และมีรายงานผล ตามแผนบริหารงานของโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

๖. หลักการมีส่วนร่วม ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบขั้นตอน หรือกระบวนการปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบของคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีกระบวนการที่ผู้บริหาร คณะ ครุและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดง ทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมใน กระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

๗. หลักการกระจายอำนาจ มีโครงสร้างการบริหารงานงบประมาณของหน่วยงานที่ เชื่อมต่อกันในการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบใน การตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารควรมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน ของแต่ละหน่วยงานอย่างเหมาะสมและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

๘. หลักนิติธรรม ควรใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการ ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๙. หลักความเสมอภาค ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่าย/กลุ่มสาระ ตาม แผนปฏิบัติการอย่างเปิดเผย เทียบตรง การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกันโดย ไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การ ฝึกอบรม และอื่นๆ

๑๐. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการ พิจารณาและเสนอมติอันที่จะก่อให้เกิดผลกระทบโดยภาพรวมการหาข้อตกลงทั่วไป มีการใช้จ่ายเงิน ของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน / โครงการ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เป็นไปตาม ข้อตกลงของบุคลากรในองค์กรภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - ๑) ผู้บริหารควรนำข้อเสนอแนะของครู มาร่วมพิจารณาหาผลดี ผลเสียในการดำเนินงาน
 - ๒) ผู้บริหารควรเป็นคนที่มีความหนักแน่นมั่นคง ยุติธรรม สังเกตพฤติกรรมของบุคลากรด้วยตนเองมากกว่าฟังจากคำบอกเล่าของบุคคลอื่น
 - ๓) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
 - ๔) ในการมอบหมายงานให้บุคลากรในโรงเรียนผู้บริหารควรพิจารณาความถนัดและความสนใจของบุคลากรเป็นหลักสำคัญ
 - ๕) ผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารการศึกษาตามนโยบายของรัฐให้มากขึ้นกว่าเดิม
๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป
 - ๑) ควรศึกษาการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่จนถึงขนาดใหญ่พิเศษ
 - ๒) ควรศึกษาบทบาทหน้าที่และความสำคัญของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
 - ๓) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารการศึกษาของหน่วยงานของรัฐให้มากยิ่งขึ้น
 - ๔) ควรนำผลการประกันคุณภาพมาใช้ควบคู่กับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

บรรณานุกรม

- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (๒๕๕๔). **มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles** กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (๒๕๕๑). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๓. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมคิด มาวงค์. (๒๕๕๔). **การศึกษากาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู** สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๓). **การบริหารการเงินในโรงเรียน มลรัฐออสเตรเลียใต้**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- Kae H.Chung and Leon C. (1981). **Magginson, Organization Behavior Development Managerial Skills**. New York : Harper and Row Pubisher.